

Vastuivõtmise kuupäev : 16/06/2026

Kohtuasi C-423/26***Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

30. aprill 2026

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunalul Cluj (Cluji esimese astme kohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

3. märts 2026

Kaebaja:

ZR

Vastustaja:

Autoritatea Electorală Permanentă

Põhikohtuasja ese

Halduskohtumenetluses esitatud kaebus, mis registreeriti Tribunalul Clujis (Cluji esimese astme kohus, Rumeenia) numbriga 6935/117/2024 ja millega kaebaja ZR nõuab oma tööandjalt Autoritatea Electorală Permanentălt (Rumeenia alaline valimisamet) hüvitist teatavate nägemisteravust korrigeerivate vahendite eest.

Eelotsuse küsimused

1. Kas direktiivi 90/270/EMÜ artikli 9 lõikeid 3 ja 4 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette kuvariga töötamiseks vajalike nägemisteravust korrigeerivate erivahendite hüvitamise kindlasummalise ülemmäära piires, olenemata vajaliku vahendi tegelikust maksumusest, kusjuures kulude vahe jääb töötaja kanda?

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

2. Kas direktiivi 90/270/EMÜ artiklit 9 tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil seada nägemisteravust korrigeerivate erivahendite andmise või hüvitamise sõltuvusse töötervishoiuarsti eelneva soovitusel olemasolust, isegi kui vajadus nende vahendite järele ilmneb silmade erikontrolli tulemusel?

Viidatud õigusnormid

Riigisisese õiguse sätted

Valitsuse 9. augusti 2006. aasta otsus nr 1028/2006, mis käsitleb ohutuse ja tervishoiu miinimumnõudeid töös kuvaritega (Hotărârea Guvernului nr. 1028 din 9 august 2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare) (edaspidi „HG nr 1028/2006“) – selle õigusaktiga võeti riigisisesse õigusesse üle direktiiv 90/270/EMÜ.

„Artikkel 12

Töötajatel on õigus asjakohasele silmade ja nägemise kontrollile, mille teeb vajaliku pädevusega isik:

- a) enne kuvariga töötama asumist, teenistusse asumisele eelneva arstliku kontrolli käigus;
- b) pärast seda regulaarsete ajavahemike järel;
- c) või kui töötajatel on nägemishäireid, mis võivad olla põhjustatud kuvariga töötamisest.

Artikkel 13

Töötajatel on õigus silmaarsti läbivaatusele, kui see on artiklis 12 nimetatud kontrolli tulemuste põhjal vajalik.

Artikkel 14

Kui artiklis 12 nimetatud kontrolli või artiklis 13 nimetatud läbivaatuse tulemusel ilmneb, et see on vajalik, ja kui tavapäraseid nägemisteravust korrigeerivaid abivahendeid ei ole võimalik kasutada, tuleb töötajatele tagada asjaomase töö jaoks sobivad nägemisteravust korrigeerivad erivahendid.

Artikkel 15

Artiklite 12–14 alusel võetud meetmed ei tohi mingil juhul tuua töötajatele kaasa rahalisi kulusid“.

Valitsuse 23. mai 2024. aasta erakorraline määrus nr 53/2024, millega kehtestatakse meetmed töötajate tasustamiseks teatavates eelarvetevetevuse

sektorites ja reguleeritakse teatavaid organisatsioonilisi aspekte (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2024 din 23 mai 2024 privind măsuri referitoare la salarizarea personalului din unele sectoare de activitate bugetară, precum și reglementarea unor aspekte organizatorice) (edaspidi „OUG nr 53/2024“)

V artikkel

„1. Alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast hüvitavad seaduse nr 319/2006 tööohutuse ja tervishoiu kohta [Legea securității și sănătății în muncă n. 319/2006], mida on hiljem muudetud ja täiendatud, sätete kohaselt riigiasutused ja institutsioonid, nagu need on määratletud seaduse nr 500/2002 riigi rahanduse kohta [Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice], mida on hiljem muudetud ja täiendatud, artikli 2 lõike 1 punktis 30, ning seaduse nr 273/2006 kohalike riigiasutuste rahanduse kohta [Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale], mida on hiljem muudetud ja täiendatud, artikli 2 lõike 1 punktis 39, olenemata rahastamis- ja alluvussüsteemist töötajatele, kes tavaliselt kasutavad ekraaniseadmeid tavapärasest tööajast märkimisväärse aja jooksul, nägemisteravust korrigeerivate erivahendite ostu kuni 500 Rumeenia leud inimese kohta.

2. Riigiasutuste ja institutsioonide töötajad saavad lõikes 1 nimetatud õigust kasutada silmaarsti läbivaatuse tulemuste põhjal, mis tõendavad, et töö tegemiseks on vaja kasutada nägemisteravust korrigeerivaid erivahendeid või vajaduse korral muuta läbivaatuse ajal kasutatavaid erivahendeid.

3. Lõigete 1 ja 2 rakenduseeskirjad kiidab heaks valitsus määrusega, töö- ja sotsiaalse solidaarsuse ministeeriumi ning rahandusministeeriumi ettepanekul“.

Valitsuse 20. veebruari 2025. aasta otsus nr 64/2025, millega kiidetakse heaks [OUG nr 53/2024] V artikli lõigete 1 ja 2 sätete rakenduseeskirjad (Hotărârea Guvernului nr. 64/2025 din 20 februarie 2025 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor articolului V alineatele (1) și (2) din [OUG nr. 53/2024])

„Artikkel 3

Käesolevates eeskirjades kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

b) nägemisteravust korrigeeriv erivahend – iga vahend, kaasa arvatud nägemisprillid, mis on ette nähtud keskmisele kaugusele nägemise korrigeerimiseks või selleks, et vältida nägemisprobleeme, mis on töökohal seotud sellise tegevusega, millega kaasneb kuvari kasutamine, ning mis tuvastatakse pärast [HG nr 1028/2006] artiklis 13 sätestatud läbivaatust;

[...]

Artikkel 4

Tööandja on kohustatud hüvitama nägemisteravust korrigeerivate erivahendite ostu [HG nr 1028/2006] artiklite 5–15 sätete kohaselt.

Artikkel 5

1. Töötajatele tuleb tagada piisav tervise järelevalve, mis võtab arvesse ohte, mis on töökohal seotud sellise tegevusega, millega kaasneb kuvari kasutamine.
2. Töötajate tervisliku seisundi üle teostab järelevalvet tööandja ja seda teevad töötervishoiuarstid kooskõlas valitsuse määruse nr 355/2007 töötajate tervise järelevalve kohta, mida on hiljem muudetud ja täiendatud [Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare], sätetega.

Artikkel 6

1. Töötervishoiuarstid nõuavad tööandja allkirjastatud tööga seotud ohutegurite tuvastamise lehe alusel töötajatelt, et nad teeksid tööleasumiseks vajaliku arstliku läbivaatuse ajal silma- ja nägemiskontrolli ning silmasõeluuringu, regulaarsete ajavahemike järel ja iga kord, kui tekib nägemisprobleeme, mis võivad olla seotud kuvari kasutamisega seotud tegevusega.
2. Kui pärast lõikes 1 nimetatud läbivaatust avastab töötervishoiuarst silmade erikontrolli nõudvaid nägemisprobleeme, suunab töötervishoiuarst töötajad asjakohaste kontrollide tegemiseks silmaarsti juurde.
3. Silmaarst teeb kindlaks, kas on vaja ennetada nägemishäireid või kas esineb nägemishäireid, mis nõuavad nägemisteravuse korrigeerimist keskmisele kaugusele nägemiseks niisuguse töö käigus, mille puhul tööülesandeid täidetakse kuvari abil, ning soovib vajaduse korral kasutada artikli 3 punktis b määratletud nägemisteravust korrigeerivat erivahendit.
4. Pärast silmaarsti poolt niisuguste nägemishäirete tuvastamist, mis nõuavad nägemisteravuse korrigeerimist keskmisele kaugusele nägemiseks niisuguse töö käigus, mille puhul tööülesandeid täidetakse kuvari abil, registreerib töötervishoiuarst töövõime ankeedil silmaarsti soovitusel nägemisteravust korrigeeriva erivahendi kasutamise kohta.

Artikkel 7

1. Tööandja poolt nägemisteravust korrigeerivate erivahendite hüvitamine põhineb töötervishoiuarsti soovitusel, mis antakse välja silmaarsti läbivaatuse tulemuste põhjal, mis tõendavad vajadust kasutada töötamiseks nägemisteravust korrigeerivaid erivahendeid, ning hüvitis võib katta kulud, mis töötajal tekivad seoses:
 - a) töötajate vajadusega kasutada nägemisteravust korrigeerivaid erivahendeid esimest korda;

b) vajadusega muuta töötajate kantavate nägemisteravust korrigeerivate erivahendite läätsede dioptrit;

c) vajadusega vahetada raamid või läätsed välja tavalisest kasutamisest tingitud kulumise korral, kuid mitte varem kui üks aasta pärast eelmise hüvitamise kuupäeva.

2. Kui lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, hüvitab tööandja maksimaalselt 500 Rumeenia leu suuruse summa inimese kohta.

3. Kui nägemisteravust korrigeeriva erivahendi ostuhind, mida töötaja tõendab makset tõendavate dokumentidega, on väiksem kui 500 Rumeenia leud inimese kohta, hüvitab tööandja selle kulu.

Artikkel 8

Tõendavad dokumendid, mille alusel hüvitist makstakse, on järgmised:

a) töötervishoiuarsti soovitus ja artiklis 7 osutatud silmaarsti läbivaatuse tulemused;

b) ostuarve;

c) pangapäilekandega tehtud maksete maksukviitungid või kontoväljavõtted.

Artikkel 9

Artikli 3 punktis a määratletud tööandjad võivad vastu võtta haldusakte, et tagada käesolevate õigusnormide sätete kohaldamine“.

Liidu õiguse sätted

Direktiiv 90/270/EMÜ – artikkel 9

Asjakohane kohtupraktika

Liidu kohtute praktika

Euroopa Kohtu 22. detsembri 2022. aasta kohtuotsus Inspectoratul General pentru Imigrări, C-392/21 (EU:C:2022:1020)

Asjaolude ja põhikohtuasja lühiülevaade

- 1 Kaebaja, kes on Direcția Județeană Cluj a Autorității Electorale Permanente (Cluji piirkonna alalise valimisameti direktoraat, Rumeenia) ametnik, esitas 5. augustil 2024 oma tööandjale HG nr 1028/2006 artiklite 12–15 alusel taotluse hüvitada

- 4289 Rumeenia leu suurune summa, mis vastab nägemisprillide ja silmaarsti läbivaatuse kuludele.
- 2 Kaebaja märkis, et ta töötas peamiselt kuvari ees, mis tõi kaasa nägemise halvenemise ja vajaduse kasutada teatavaid nägemisteravust korrigeerivaid erivahendeid.
 - 3 Vastustaja jättis selle taotluse rahuldamata, tuginedes töötervishoiuarsti soovitusel puudumisele ja OUG nr 53/2024 V artiklis ette nähtud 500 Rumeenia leu suuruse ülemmäära kohaldamisele.
 - 4 Kaebaja palus 20. detsembril 2024 esitatud kaebuses eelotsusetaotluse esitanud kohtul mõista vastustajalt välja eespool nimetatud summa 4289 Rumeenia leud, mida on kohandatud inflatsiooniga, ja koos seadusjärgse viivisega alates hüvitamistaotluse esitamise kuupäevast kuni tegeliku tasumise kuupäevani.
 - 5 Vastustaja palus 22. jaanuaril 2025 esitatud vastuses jätta kaebaja kaebuse põhjendamatus tõttu rahuldamata.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 6 Kaebaja palus kohtul esitada Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 alusel eelotsusetaotluse, et teha esiteks kindlaks, kas tööandja poolt hüvitatavate summade ülemmäär, mille liikmesriik on kehtestanud, on kooskõlas direktiivi 90/270/EMÜ artikli 9 lõikega 4, ja teiseks, kas selle direktiivi artikliga 9 on kooskõlas kulude hüvitamise puhul teatavate täiendavate tingimuste kehtestamine, nagu asendamiseks töötervishoiuarsti soovitusel kohustuslik olemasolu või vajadus kanda nägemisteravust korrigeerivaid erivahendeid.
- 7 Kaebaja väitis sisuliselt, et OUG-s nr 53/2024 kindlaks määratud summa ehk 500 Rumeenia leu, mis on väiksem kui kaebaja nõutud summa, hüvitamiseks peavad olema täidetud teatavad eritingimused: töötervishoiuarsti soovitusel läbida silmaarsti läbivaatus, mis tõendab nägemisteravuse vähenemist ja seega vajadust asendada praegu olemasolevad nägemisteravust korrigeerivad erivahendid, ning vajaduse korral töötervishoiuarsti või silmaarsti koostatud soovitused nägemise kaitse meetodite kohta.
- 8 Seoses OUG nr 53/2024 V artikli lõikes 1 ette nähtud 500 Rumeenia leu suuruse hüvitise ülemmääraga väitis vastustaja, et see ülemmäär on liidu õigusega kooskõlas, kuna direktiivis 90/270/EMÜ ei ole nägemisteravust korrigeerivate abivahendite jaoks ette nähtud „luksuslikku“ summat ega standardit ning riik võib kehtestada ülemmäära, mis tagab funktsionaalse abivahendi ostmise. Selles tähenduses võimaldab 500 Rumeenia leu suurune summa osta nägemiskaitsega ja standardraamidega läätsi arvutiga töötamise jaoks, täites „nägemisteravust korrigeeriva erivahendi“ nõuet.

- 9 Lisaks ei ole kaebaja tõendanud, et tema konkreetne haigus nõuab vahendit, mille maksumus ületab objektiivselt ja ületamatult seda ülemmäära rangelt meditsiinilistel põhjustel, mitte esteetiliste eelistuste tõttu (raamide kaubamärk, läätsede valikuline töötlemine).
- 10 Lisaks kajastavad OUG nr 53/2024 V artikli sätted liikmesriigi seadusandja valikut reguleerida teatud õigust eelarve seisukohast, kehtestades 500 Rumeenia leu suuruse ülemmäära, mis katab „standardsete“ nägemisteravust korrigeerivate vahendite (kõige tavalisemad läätsed ja prilliraamid) keskmise kulu, mis ei kujuta endast õigusest ilmajätmist, vaid selle kasutamise reguleerimist.
- 11 Seoses kaebaja taotlusega esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus märkis vastustaja, et esitatud küsimused on asjakohatud ja tähtsusetu, mistõttu tuleb jätta rahuldamata see taotlus, millega kaebaja soovib tegelikult saada Euroopa Kohtult „suunisotsust“ vaidluse konkreetsel juhul lahendamiseks liikmesriigi kohtus.
- 12 Vastustaja märgib samuti, et kaebaja väidete analüüsist nähtub, et asjaolud, millele kaebaja tugineb, ei käsitle mitte liidu õiguse tõlgendamise küsimust, vaid pigem liidu õiguse kohaldamist käesolevas kohtuasjas, mis kuulub üksnes liikmesriigi kohtu pädevusse. Eelotsusemenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne tõlgendada liidu õigust või otsustada selle kehtivuse üle, mitte kohaldada seda õigust põhikohtuasja asjaoludele.
- 13 Järelikult ei ole Euroopa Kohus pädev lahendama põhikohtuasja raames tekkinud faktilisi küsimusi ega võimalikke lahknevusi riigisiseste õigusnormide tõlgendamise või kohaldamise küsimuses.
- 14 Samuti leiab vastustaja, et direktiivi 90/270/EMÜ artikli 9 tõlgendust on Euroopa Kohus juba selgitanud 22. detsembri 2022. aasta kohtuotsuses Inspectoratul General pentru Imigrări, C-392/21, milles ta leidis, et liikmesriigid peavad tagama kõnealuste vahendite andmise, kuid ei keelanud liikmesriikidel kehtestada haldusjärelevalve mehhanisme või mõistlikke hüvitamise piiranguid, tingimusel et direktiivi eesmärk täidetakse.

Eelotsusetaotluse põhjendused

- 15 Kohaldatavat õiguslikku raamistikku analüüsides märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tema menetluses olev kohtuvaidlus puudutab direktiivi 90/270/EMÜ artikli 9 sätete tõlgendamist ja kohaldamist, nagu need on riigisisesse õigusesse üle võetud HG-ga nr 1028/2006, ning nende seost OUG nr 53/2024 V artikli ja vastavate rakendussätetega.
- 16 Käesolevas kohtuasjas tõusetuv põhiline õigusküsimus käsitleb selle kindlaks tegemist, kas riigisised õigusnormid, mis piiravad nägemisteravust korrigeerivate erivahendite hüvitamist kindlaksmääratud ülemmääraga ja seavad nende andmise sõltuvusse töötervishoiuarsti koostatud soovitusel olemasolust, on

kooskõlas liidu õigusega, eelkõige sättega, mille kohaselt ei või võetud meetmed tuua töötajatele kaasa rahalisi kulusid.

- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et direktiiv 90/270/EMÜ nõuab, et töötajad ei kannaks tervisekaitsemeetmetega seotud rahalisi kulusid, samas kui riigisisised õigusnormid kehtestavad hüvitise saamise õigusele nii ülemmäära kui ka lisatingimused, mis tõstatab küsimuse nende õigusnormide omavahelisest kooskõlast.
- 18 Tribunale di Cluj (Cluji esimese astme kohus, Rumeenia) on seisukohal, et Euroopa Kohtu 22. detsembri 2022. aasta kohtuotsuses Inspectoratul General pentru Imigrări, C-392/21, ei ole sõnaselgelt selgitatud, kas hüvitise ülemmäära kehtestamine on lubatud, ega ka seda, kas liidu õigusega on kooskõlas seada hüvitise saamise õigus sõltuvusse töötervishoiuarsti soovitusel olemasolust riigisisestest õigusnormidest ette nähtud vormis. Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et tegemist ei ole „selge õigusakti“ ega „ühemõttelise õigusaktiga“, otsustab ta sellest tulenevalt esitada ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse.